

«Το Μεγάλο Χρυσό Δωμάτιο»

του Κωνσταντίνου Παπαμιχαλόπουλου.

Δεν είναι συχνό φαινόμενο η δημιουργία ενός εικαστικού έργου που αναπτύσσεται στον τρισδιάστατο χώρο και έχει δημιουργηθεί με την κλασική χαρακτηριστική μέθοδο της βαθυτυπίας. Αυτό το κατασκευαστικά ιδιαίτερο και αισθητικά εντυπωσιακό έργο με τον τίτλο «Το Μεγάλο Χρυσό Δωμάτιο», είναι αποτέλεσμα μίας επίμονης και ουσιαστικής εικαστικής έρευνας και δουλειάς του σχετικά νέου, ταλαντούχου καλλιτέχνη Κωνσταντίνου Παπαμιχαλόπουλου.

Ο Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος, μετά από έναν ολοκληρωμένο κύκλο σπουδών ζωγραφικής και χαρακτηριστικής στην ΑΣΚΤ, ασχολήθηκε με όλο το φάσμα των εκφραστικών δυνατοτήτων της έντυπης τέχνης. Η χαρακτηριστική και τα καλλιτεχνικά τυπώματα, το κόμικ, η πολιτική γελοιογραφία και η εικονογράφηση εντύπων προσδιορίζουν τα πλαίσια της έντονης και πολύπλευρης εικαστικής του δραστηριότητας. Η ποικιλόμορφη εικαστική έκφραση θα παρέμενε όμως χωρίς ουσία εάν δεν βασιζόταν σε μία αισθητική φιλοσοφία που την καθορίζει. Τα έργα του Κωνσταντίνου Παπαμιχαλόπουλου αν και λειτουργούν στον χώρο της πρωτοπορίας της ευρωπαϊκής και αμερικανικής τέχνης, φέρουν έντονες μνήμες από την αισθητική της βυζαντινής και ασιατικής καλλιτεχνικής παράδοσης.

Αυτή ακριβώς η «ανατολική» παράδοση θέλει το έργο τέχνης να λειτουργεί σαν φορέας ιδεολογικών και λατρευτικών προτύπων. Η εικόνα δεν αποτελεί απλή απεικόνιση, αλλά καθίσταται η ίδια υλοποίηση του άυλου πνευματικού - για άλλους θεϊκού - κόσμου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα η απεικόνιση να αποκτήσει έναν χαρακτήρα γραφής, μιά και χρησιμοποιεί έναν καθορισμένο κώδικα στοιχείων, γεγονός που την έφερε κοντά στον χώρο του σχεδίου και της χάραξης. Τα υπέροχα βυζαντινά βιβλία (κυρίως ευαγγέλια), τα ισλαμικά εικονογραφημένα χειρόγραφα, αλλά και η ανεπανάληπτη ξυλογραφική ιαπωνική και κινέζικη έντυπη τέχνη είναι μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς με μία πρωτοφανή και συνεχώς επεκτεινόμενη επιρροή στην αισθητική της σύγχρονης έντυπης και ηλεκτρονικής τέχνης (γραφιστική, κόμικς, διαδίκτυο). Η έννοια της ανατολικής «αυτόφωτης» εικόνας αποτελεί επίσης μία χαρακτηριστική μέθοδο δημιουργίας έργων με μεγάλη αορατική ακτινοβολία. Σε αντίθεση με την δυτικοευρωπαϊκή ρεαλιστική απεικόνιση, όπου η φωτεινή πηγή περιγράφεται με σαφήνεια, στην ανατολική τέχνη η ίδια η εικόνα αποτελεί «πηγή φωτός». Η χρησιμοποίηση του χρυσού σαν δημιουργικού υλικού αποσκοπεί ακριβώς στον τονισμό του αυτόφωτου

της εικόνας και την υποστήριξη της αορατικής ακτινοβολίας της. Οι βυζαντινές εικόνες και τα ασιατικά παραβάν αποτελούν υπέροχα δείγματα αρμονικής συνύπαρξης του χρυσού με τα ζωγραφικά μέρη των έργων. Βεβαίως τα ιδιαίτερα διακοσμημένα παραβάν χρησιμοποιούνται για την δημιουργία συγκεκριμένων χώρων περισυλογής και τελετουργικών πράξεων. Φυσικά και η βυζαντινή παράδοση θεωρεί την εικόνα σαν βασικό στοιχείο περιγραφής του λατρευτικού χώρου. Αυτός όμως ο υλικός – απτός χώρος επεκτείνεται μέσα από τις εικόνες σε έναν άυλο – πνευματικό χώρο τον οποίον ο παρευρισκόμενος επισκέπτης αφομοιώνει υπό τη μορφή αισθητικής απόλαυσης και σε ένα δεύτερο στάδιο πνευματικής ανάτασης.

Το γεγονός ότι ο Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος δημιουργεί χαρακτηριστικά μεγάλων διαστάσεων, τα οποία στη συνέχεια επιχρωματίζει και κυρίως επιχρυσώνει, ώστε να τα χρησιμοποιήσει τελικά στην κατασκευή ενός τρισδιάστατου εικαστικού χώρου, τοποθετεί το έργο του στην εξελικτική πορεία της ανατολικής τέχνης, της οποίας παιδί είναι αναμφισβήτητα και η ελληνική μεταβυζαντινή καλλιτεχνική παράδοση. Βέβαια εδώ έχουμε να κάνουμε με έναν καλλιτέχνη του 21^{ου} αιώνα, ο οποίος αν και χρησιμοποιεί την κλασική βαθυτυπική τεχνική, χαράζει πλέον σε εύχρηστες plexiglass πλάκες και όχι σε βαρείες μεταλλικές. Άλλωστε χειρίζεται την χαρακτηριστική επειδή οι εικόνες που επιθυμεί να δημιουργήσει μπορούν να υλοποιηθούν μόνο με την εξαντλητική ακρίβεια που προσφέρει η χάραξη με την μεταλλική ακίδα και η εκτύπωση τους στο χαρτί. Το κύριο θέμα των χαρακτηριστικών του είναι ο χώρος. Φανταστικοί χώροι που συνδυάζουν την ευρωπαϊκή με την ασιατική εικαστική παράδοση αλλά κυρίως βγαλμένοι από την εμπειρία της pop κουλτούρας που βιώνουν καθημερινά οι άνθρωποι της γενιάς του. Χώροι που σφύζουν από ζωή, γεμάτοι από ιπτάμενα εξωγήινα πλάσματα και φανταστικές μηχανές αλλά και πολυάριθμους μικροσκοπικούς ανθρώπους με άμεσες αναφορές στα Manga του Hokusai. Οι εικόνες του Κωνσταντίνου Παπαμιχαλόπουλου πιο πολύ διαβάζονται από τον θεατή αφού διαθέτουν έναν έντονο αφηγηματικό χαρακτήρα. Εκτός αυτού η συχνή έλλειψη ενός κέντρου στις συνθέσεις, τα μεγάλα μεγέθη και η διάταξη των έργων έτσι ώστε να δημιουργούν ένα τρισδιάστατο δωμάτιο, έχουν σαν αποτέλεσμα την κατάδυση του θεατή στο εικαστικό έργο που τον περικλείει. Εδώ γίνεται εμφανής και η εμπειρία του καλλιτέχνη με τους χώρους των ηλεκτρονικών παιχνιδιών που έρχεται να προστεθεί στις γνώσεις και εμπειρίες του με την αισθητική του ιστορικού αορατικού χώρου. Είναι αλήθεια ότι οι φαινομενικά ατέρμονοι ηλεκτρονικοί χώροι των συνεχώς εξελισσόμενων βιντεοπαιχνιδιών, αποτελούν μία μεγάλη σαγηνευτική εμπειρία στον εκάστοτε παίκτη τους, με αποτέλεσμα να χάνεται

όλο και περισσότερο στους φανταστικούς, αλλά ταυτόχρονα υπερρεαλιστικά κατασκευασμένους χώρους. Αυτό έχει μεν σαν αποτέλεσμα την φυγή από την καθημερινότητα, αλλά και την συνεχώς αυξανόμενη εξάρτηση από αυτήν ακριβώς την φυγή. Ο Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος προσφέρει σε αντίθεση ένα χώρο που δεν υπνωτίζει αλλά αφυπνίζει τον θεατή διότι ενεργεί καταλυτικά στην εγρήγορση της αισθητικής εμπειρίας που επέρχεται από την εκάστοτε επαφή με ένα πραγματικό έργο τέχνης. «Το Μεγάλο Χρυσό Δωμάτιο» που δημιούργησε ο Κωνσταντίνος Παπαμιχαλόπουλος είναι ένας αορατικός χώρος αισθητικής απόλασης και περισυλογής και παράλληλα ένα δυναμικό πειραματικό εικαστικό έργο μοναδικό στο είδος του.

Μιχάλης Αρφαράς

Μάιος 2012